

کلیات شیوه نامه ویرایش دبیرخانه سده حوزه علمیه قم

«بر اساس شیوه فرهنگستان و جامعه المصطفی ص»

شیوه متن

1. نام کتاب‌ها در تمام متن ایتالیک و بدون گیومه درج شود.
2. روایت‌ها و حدیث‌ها در گیومه و با پوینت متن می‌آیند و تنها آیات قرآن در گیومه تذهیبی به صورت بولد خواهد آمد.
3. نقل قول‌هایی که منبع آنها در ارجاعات قید شده (نقل قول مستقیم از منبع) و بیش از سه سطر هستند با تورفتگی 5، 1 سانتی متر و یک پوینت کوچک تر از قلم متن اصلی و بدون گیومه درج می‌شود. البته نقل قول‌های یک یا دو سطری از این قاعده مستثناست و در گیومه درج می‌شود.
4. در موارد تلاقی گیومه و نقطه پایان جمله، اگر عبارت داخل گیومه، در میان سطر به پایان رسیده، نقطه درون گیومه درج می‌شود و اگر در پایان پاراگراف قرار دارد، نقطه بعد از گیومه درج می‌شود.
5. در ثبت تاریخ هجری قمری یا شمسی این نکات رعایت شود:
- برای درج تاریخ، نیازی به استفاده از علامت هجری به همراه شمسی یا قمری (به این شکل: ه.ش) نیست و اشاره به شمسی یا قمری بودن آن کافی است.
- این نشانه‌های اختصاری هنگامی به کار می‌رود که حالت توضیحی داشته باشد و در پراکنش درج شود؛ مثلاً: ابن بطوطه (779-703 ه) یا میرزای شیرازی (1230-1312 ق). در غیر این صورت، کلمه هجری یا قمری یا شمسی به همین شکل کامل درج می‌شود.

-سید جمال الدین اسدآبادی (1254-1314 ق) یک نهضت فکری ضد استعماری را در مصر بنیان نهاد.

-مرتضی مطهری (1298-1358 ش) فیلسوف، متکلم و مفسر قرآن و از نظریه پردازان نظام

5. در تنظیم اشعار هنگام حروف چینی، ایات باید در قالب جدول درج شود و برای ترانز مصرع‌ها از درج خط تیره کشیده پرهیز شود.
6. در سجاوندی (نقطه گذاری) از درج ویرگول و نقطه ویرگول‌های غیر ضروری باید پرهیز شود. همچنین به کاربردن علامت سه نقطه «...» هنگام برشردن موارد مثال، زاید است؛ چون نگارنده در صد برشردن تمام موارد نیست و فقط به چند مورد برای نمونه بسند می‌کند.

-بناهایی همچون: عالی قابو، چهل ستون، مسجد شیخ لطف الله و... از نمونه‌های عالی معماری عصر صفوی است. (نادرست)

8. جز در موارد نادری که امکان نادرست خواندن کلمه یا عبارتی وجود دارد، علائمی مانند تشدید، تنوین، فتحه، کسره و ضمه و یا نشانه اضافه «ء» درج نمی‌شود.
9. در کاربرد علامت سؤال باید توجه داشت که این علامت «؟» فقط در انتهای جملات سؤالی مستقیم درج می‌شود، نه سؤالاتی که در ضمن بیان و نقل عبارت دیگری آمده است؛ مانند:
«وقتی مدیر از مسئول بایگانی پرسید که آیا می‌تواند آمار دقیقی از پرونده‌های موجود در بایگانی بدهد، گفت: ...».

10. در مواردی که جمله سؤالی، لحن توییح، تعجب یا انکار داشته باشد، در کنار این علامت «!» درج می شود؛ مانند:

«چطور می توانی این قدر سنگدل باشی؟!» یا «چرا با وجود این همه نشانه های الهی، باز هم ایمان نمی آورند?!».

11. به کار بردن عباراتی همچون «به عنوان» و «نسبت به» در بسیاری موارد، بی جاست و جمله بدون این

انتخابات به عنوان یکی از ارکان دموکراسی است.	← انتخابات یکی از ارکان دموکراسی شمرده می شود.
او به عنوان هنرمندی صاحب سبک شناخته می شود.	← او را هنرمندی صاحب سبک می شناسند.
من نسبت به ایشان علاقه دارم.	← من به ایشان علاقه دارم.
بسیاری از مسائل مهندسی اجتماعی را مورد بررسی قرار داده اند.	← ... بررسی جامعه شناسان، بسیاری از مسائل مهندسی اجتماعی را مورد بررسی قرار داده اند.

عبارت ها آسان تر خوانده و فهمیده می شود. در بسیاری موارد نیز در ترکیب جمله، کلمات و عبارات غیر لازم و زائد وجود دارد.

تنظیم تیترها

1. هر کتاب معمولاً شامل بخش ها، فصل ها، تیترهای اصلی، تیترهای فرعی و زیر مجموعه های آن است. این موارد به ترتیب زیر تنظیم می شود:

- تیتر اصلی با پوینت 16 بولد درج می شود؛ الف)
- تیتر فرعی 1 با پوینت 14 بولد درج می شود؛ 1.

- تیتز فرعی 2 با پوینت 13 بولد درج می شود؛ یکم-
- تیتز فرعی 3 با پوینت 12 بولد و علامت دایره سیاه درج می شود؛
- زیر مجموعه های تیتز ها که به صورت شماره در متن می آیند با علامت دایره سیاه و بدون بولد می آیند (تیتز نیستند).

2. عناوین فصل در وسط سطر درج می شود.

3. عناوین جداول و لیست ها در بالا و وسط سطر درج می شود.

4. توضیحات تصاویر در پایین و وسط سطر درج می شود.

شیوه پاورقی و پی نوشت

1. روش کلی ارجاعات (پاورقی و پی نوشت) به شکل زیر است:

پاورقی: نام (و نام خانوادگی) نویسندگان، نام کتاب، شماره مجلد، شماره صفحه.

پی نوشت: نام (و نام خانوادگی) نویسندگان، نام کتاب، محل چاپ، ناشر، نوبت چاپ، سال انتشار، جلد، صفحه.

2. تفاوت پی نوشت با پاورقی فقط در درج اطلاعات چاپ، یعنی: محل چاپ، ناشر، نوبت چاپ و سال انتشار می باشد.

3. پی نوشت مختص به نشریات و مجموعه مقالات است و در کتاب باید پاورقی درج شود.

4. در ارجاع به مقالات، پس از نام نویسندگان، عنوان مقاله (داخل گیومه)، نام نشریه (ایتالیک)، سال انتشار، شماره نشریه و شماره صفحه درج می شود.

5. اطلاعات مربوط به چاپ کتاب (مانند محل و تاریخ و نوبت چاپ) در پاورقی درج نمی شود و در کتابنامه خواهد آمد.

6. در ارجاع به آیات قرآن، ابتدا نام سوره (بدون کلمه سوره) سپس شماره آیه درج می شود.

7. اجزای پاورقی باویرگول از هم جدای شوند.
8. عدد پاورقی در متن بدون پرانتز یا هر علامت دیگری درج می شود.
9. عدد پاورقی در متن باید پس از نقطه پایان جمله، گیومه و پرانتز بسته درج شود.
10. در ارجاع به صفحات پی در پی، عدد کوچک در سمت راست نوشته می شود (مثلا ص 7-21) و در ارجاع به دو یا چند صفحه مورد استناد، از حرف «و» استفاده می شود؛ (مثلا ص 24 و 25 یا ص 12 و 16 و 36).
11. در ارجاع تکراری به کتاب هایی که نام طولانی دارند، فقط ابتدای نام کتاب نوشته شده و در ادامه «...» درج می شود.
12. نام نویسنده فقط در اولین ارجاع درج می شود و در موارد بعدی، فقط نام کتاب قید خواهد شد.
13. به جای عباراتی همچون «رجوع کنید به» و «نگاه کنید به» از علامت اختصاری «ر.ک:» استفاده می شود.
14. در ارجاع پیاپی به یک منبع، از واژه «همان» استفاده می شود. البته اگر این تکرار زیاد باشد یا صفحات بسیاری بین دو تکرار فاصله شود، نام منبع دوباره درج می شود.
15. برای جدا کردن چند منبع در یک پاورقی، از نقطه ویرگول استفاده می شود.
16. بعد از شماره پاورقی و در انتهای پاورقی نقطه درج می شود.
17. ارجاع به منابع اینترنتی، به شکل زیر آورده می شود:
نام و نام خانوادگی نویسنده (یا عنوان پایگاه)، عنوان مقاله (درون گیومه)، تاریخ انتشار در اینترنت، آدرس کامل سایت.

1. مرتضی مطهری، اسلام و مقتضیات زمان، ج 2، ص 54-63.
2. سید جعفر شهیدی، تاریخ تحلیلی اسلام، ص 39 و 40 و 75.
3. محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج 8، ص 215؛ شیخ حرّ عاملی، وسائل الشیعه، ج 10، ص 89؛ ابن قولویه، کامل الزیارات، ص 17.
4. علی اکبر رشاد، فصلنامه، «نهادهای راهنمای فهم قرآن»، فصلنامه قبسات، پاییز 1382، ش 29، ص 45-64.

شیوه کتاب‌نامه

1. روش درج کتاب‌نامه (فهرست منابع و مآخذ) در کتاب و مقالات به شکل زیر است:
نام خانوادگی نویسنده، نام نویسنده، نام کتاب (ایتالیک - بولد)، [مترجم]، نام ناشر، نوبت چاپ، مکان انتشار، سال انتشار.
2. در صورت نبود هر کدام از اطلاعات فوق درباره کتاب، از درج علایمی چون «بی جا» و «بی تا» پرهیز شود.
3. کتاب‌نامه به ترتیب الفبای نام بزرگ نویسنده تنظیم می‌شود.
4. در تنظیم چندین عنوان کتاب از یک نویسنده، نام و نام خانوادگی نویسنده فقط در نوبت اول قید می‌شود و در موارد بعدی، به جای آن خط تیره درج می‌شود.
5. در درج اسامی عربی، از آوردن کنیه و القاب پرهیز شود؛ مگر آن که کنیه یا لقب، تبدیل به نام اصلی شده باشد (مانند ابن سینا).
6. در مورد مجلات، پس از نام خانوادگی و نام کوچک نویسنده، به ترتیب: عنوان مقاله (داخل گیومه)، نام نشریه (ایتالیک بولد)، نام ناشر، شماره مسلسل و تاریخ انتشار درج می‌شود.

7. در تنظیم کتاب نامه باید دقت داشت که تمام منابع درج شده در متن، در کتاب نامه فهرست شود.

1. ابراهیمی دینانی، غلامحسین، منطق و معرفت در نظر غزالی، امیرکبیر، چ سوم، تهران، 1370 ش.

2. _____، ماجرای فکر فلسفی در جهان اسلام، طرح نو، چ دوم، تهران، 1382 ش.

3. رازی، فخرالدین، تفسیر کبیر (مفاتیح الغیب)، دار احیاء التراث العربی، بیروت، 1420 ق.

4. بوکای، موریس، مقایسه‌ای میان تورات، انجیل، قرآن و علم، ترجمه ذبیح الله دبیر، دفتر نشر

یادآوری: -جداسازی‌های کلمات، بر اساس شیوه فرهنگستان خواهد بود.